

mus. Tibiæ ossi & fibulæ ad genu & ad pedem appendices adnascuntur. Radius quoque iuxta brachiale & humerum appendicibus donatur. Humero autem tantummodo superius, quæ scapulam spectat, appendix contigit: quemadmodum ulnæ duntaxat iuxta brachiale. Atque hæc ossa grandia sunt, quibus insignes Natura sinus largitur. Parua autem, quæ & nos quoque eius generis sinu contra Galeni placitum donari docuimus, haudquaquam appendice carent: quippe postbrachialis & pedij ossa ad unum omnia manifestissimum appendicem exhibent, ubi primorum digitorum ossium sinus ad articulationem subeunt. Superius uero quæ hæc ossa brachiale & tarsum respiciunt, subinde appendicem quidem adipiscuntur, at firmius semper quam ima parte, ipsorum ossi coalitam. Item omnia digitorum ossa superius & inferius appendicibus plerumque decorantur, si ultima excipias, quæ superius tantum appendices habent. Hæc omnia in puerulis admodum sunt conspicua. In ijs uero qui iam ad summum incrementum uenerunt, appendicum connexus spectatu est difficilis, in senibus autem prorsus occultatur ac latet.

*ἐπιφύσιος
Processus.*

*Processum
et appendicem
differentia.*

ἀποφύσιος, quem interpretes processum, excessum, explantationem, additamentum, & nescio quibus alijs uocibus uertunt, nobis processus appellabitur: estque ossis pars nihil à suo osse differens, quam quod tuberculi seu gibbi instar ex osse procedit, quemadmodum ex arboris trunco radices ramique extuberare ac procedere uidentur. Eiusmodi processus in ossibus sunt quamplurimi. Nulla enim dorsi est uertebra, quæ non multis donetur. quandoquidem aliquot ceruicis uertebras etiā plures undecim processus habere, thoracis autem uertebras septem, lumborum uertebras nouem, suis locis docebimus. Deinde & inferior maxilla processibus utrinque duobus donatur, & humerus quoque, & omnia corporis ossa processus exigunt, quoties extra simplicem planamque superficiem aliqua sui fide extuberant. Porro processum, sicut & appendix, nonnullæ sunt differentiæ. Quibusdam enim processibus appendix adnascitur, nam femoris processus rotatores nuncupati, & scapulæ spina (quæ processus scapulæ est) appendix obtinent: quemadmodum & interior quoque scapulæ processus, qui ancoræ imagini confertur. Alijs processibus nulli sunt appendices, nam maxillæ inferioris, calcis ossis, tali, & reliquorum fungosorum ossium processus fungosi sint. Humeri etiam processibus, qui ad cubiti articulum consistunt, nulli appendices adnectuntur: quemadmodum neque ulnæ processibus, qui humero articulantur. Rursus ipsi appendices plerumque sibi processus uendicant. Vlnæ enim appendici processus accidit, quem columnæ, & quo scribimus stilo, dissectionum periti assimularunt. Tibiæ quoque ossis inferiori appendici processus obtigit, quem interiore malleoli nuncupamus. Deinde & pedij ossis paruum digitum sustentis superior appendix processus exigit, cui octauus pedem mouentium musculus inferi ostenditur. Humeri quoque appendix, quemadmodum & appendix infima femoris, in duos processus adeo insignes diuiduntur, ut utrosque capitis nomen seorsim mereri audias. Ad appendicem itaque & processum referuntur, quæ iam explicabimus ossium capita, ceruices, sinus, tubercula, & supercilia. Quanquā tamen processus nomen illis tantum processibus adhiberi fatius erit, qui alteri ossi non articulantur. Femoris namque & humeri capita processus non nuncupamus, quemadmodum sanè acutos maxillæ inferioris processus, & tubercula humeri, quæ ad cubiti articuli latera prominent. Deinde & processus appendicibus ornatos, non appendices, sed processus simpliciter appellare opportunius fore putamus. Femoris enim rotatores, & scapulæ & uertebrarum processus, etiam si appendices habeant, processus aliorum Anatomorum more (qui subinde *ἐπιφύσιος* cum *ἀποφύσιος* confundunt) nuncupabimus: Appendicis autem processum simpliciter nunquam, non addito appendicis nomine, proferemus, quippe interiori malleoli inferioris tibiæ ossis, appendicis processum esse dicemus. At hæc omnia obiter tantum intellectis nominibus, in ossium descriptionibus erūt obuia, ut & processuum quoque usus in singulis ossibus manifestus euadet. Cōferunt autem processus præcipue ad cōmodam articulationem, & ossium cōmissuram, deinde ad multarum partium exortum, aut insertionem. Si enim ossa nullibi extuberarent, neque collum ritu educeretur, ac rursus uallium modo exculperetur, paucissima ex ipsis nasci, ipsique inferi possent. Nunc autem processus montis instar prominent, à quo plura quam ex plano pronascuntur, aliisque ei dein (ut sic dicam) inseruntur, & super ipsum exadificuntur. Quinetiam processus propugnaculi uice esse, scapularum & uertebrarum processus testabuntur.

*Processuum
usus.*

λογών.

λογών, seu *λογών*, interpretibus quibusdam cornix dicitur. At ueteres Græci in ossibus hac uoce acutum significabant processum, quem ad arcus cornu & incisorem, ubi neruus sedet, referebant. Huius generis unus utrinque in inferiore maxilla habetur, cui temporalis musculi tendo inseritur. Deinde in temporum ossibus alius cernitur, quem mammillarum papillis assimilant. Sic & in eodem osse alius consistit, qui gallorum calcaribus, & scriptorio

oo in fl.
pedis.

8 fl. 15. cap.
numerus no-
tantur.
c T. i. fl. C.
d Y. Y. fl. i.

SS fig. A.
B.

fl. 1. 2. cap.
24 R.
a fl. 3. ca.
31 i.
X in pede.

c T. fl. C.
et 6 muscu-
tab. A. B.
d 4. 5 fl. 6
cap. unius
alter i.

fl. 5. 6. ca. 11.

Mette id. a
D ad B pri.
fl. ca. 30.
Ab m ad f
in fl. 1.
q. q. in pede

Cōfer fl. 1. u
13 fl. ca. 33
eum n. m. l
fl. 10.
f. 9 fl. 15. ca.
et figure
16 ca. 25. X

a. b. immit-
te A. i. fl. ca.
30 in c. f. 8
fl. 1. ca. 29.
c. figure
ca. 14. 15.
16. 17.

G. H fl. 2
ca. 27.

ptorio stilo comparatur. Verum Galenus non eiusmodi acutos processus musculorum insertionibus & exortibus paratos, ita solum appellasse uidetur, sed & nonnulla ossium capita, quæ aliorum ossium sinus articulationis ergo subeunt. Occipitij enim ossis capitula primæ ceruicis uertebræ sinibus articulata, non semel eo nomine appellauit, quum interim, idque potissimum in homine, acuti processus nomen neutiquam mereantur. *κεφαλή*, & *κεφαλαίον*, Latinis nomine capitis explicantur, qui hac uoce appellant ossis tuberculum, alterius ossis cauum articulationis motusque arbitrij occasione subintrans. Et caput rursus prominens aut depressum nuncupamus, ad ipsius ceruicem id referentes. Femoris enim caput, coxendicis ossis sinui in articulum prominens dicitur, quod ab ipsius ceruice ad uerticem usque longus pertingat ductus: quemadmodum & humeri caput scapulæ commissum, prominentis capitis loco numeramus, quoniam ipsius eminentissima parte ceruicem aut collum longè excedat. Verum pedij ossium capita, quæ tarsi ossibus committuntur, adeo depressa plana sunt, ut uix dicere queas, num ipsa tarsi ossium sinus subintraret, aut tarsi ossium tubercula in se recipiāt. Præterea neque in trium tarsi ossium cum osse cymbæ referente conexu à sinibus capita distinguere licet, dein eiusmodi capitula in plerisque uertebris haberi, suo loco admonebimus. In præsentia enim sufficit addidisse, Græcos Naturæ operum studio flagrantibus, capita prominentia nuncupasse, quæ manifestum ostendunt tuber, & ipsorum medio (quantum ad superficiem spectat) magis quam lateribus, aut in orbiculo eminent & extuberant. Depressa autem, quæ adeo obscuro tubere gibbæ prædita sunt, ut num caput, num sinus ea uocari debeant, non satis constet. Atque hæc posteriora capita dissectionum periti *κεφαλαίον* uidentur appellasse, priora autem simpliciter *κεφαλαίον*. At de condylo non ita multo post quædam (quum ita uariè à multis id nomen usurpetur) adhuc subiiciemus. *ἄρθρον*, quem nos Articulum dicimus, Græci primum uocarunt, ossium commissuram ad motum paratam. Verum Hippocrates crebro, idque potissimum in libris de Fracturis & articulis, ac Galenus etiam in eorumdem librorum Commentarijs, articulum nominarunt rotundam ossis partem, in proximi ossis cauum sinum uel immixtam, & capitis nomine dictam. Atque huiusmodi caput Latini etiam uertebræ seu uertebram appellare uidentur, quando femoris caput coxendicis ossis sinum subingrediens, ita nominant. quanquam alijs rursum uniuersum coxendicis ossis cum femore articulum ita uocare libuit. Satis tamen fuerit, uertebræ nomen dorsi ossibus tantum accommodare, ut nobis uertebræ idem significet, quod Græcis *σπονδυλός*, nimirum quoduis dorsi os: quod & uerticuli nonnullis dicitur, à uerticuli uidelicet forma, quo mulieres fufos aggrauant. Cæterum capita quæ iam dicto modo extuberant, quibusdam ossibus simplicia obtrigerunt, ut femori quæ coxendicis ossi articulat, pedij & postbrachialis ossibus, quæ digitorum prima ossa subeunt. Alijs duplicia sunt, ac gemina, & sinu quodam interstincta, ut femori quæ tibiæ committitur, primis & secundis digitorum ossibus, in inferioribus partibus, quæ subsequenti ossium sinus subintrāt. Rursus capitum alia rotunda conspiciuntur, ut femoris supremum caput: alia à dextra sede sinistrorsum longius ducuntur, atque ita quodammodo lata fiunt, ut maxillæ inferioris capita. & alia à priori sede retrorsum longius feruntur, ut capita occipitij ossis primæ uertebræ sinus subeuntia. Verum & si à medico nomine medici digno huiusmodi capitum formæ ac differentiæ non minus quam proprii ungues, uel luxationum gratia, sint cognoscendæ, hinc tamen prolixius eas subdividendas esse haud existimaui, quod accuratissime singula in unoquoque osse persequi conabor. Porro ossium capita non semel Galeno *ἐπιφύσιος*, seu appendices uocantur, fortassis quod eorum nonnulla appendice consistit: quemadmodum femoris capita, superius humeri caput, pedij ossium & postbrachialis capita, quibus primis digitorum ossibus coarctantur. Verum plerumque ossium capita neutiquam appendice formantur. Talis enim prorsus appendice caret, quemadmodum & humerus quæ cubito iungitur: & maxilla quoque inferior capita, non autem appendices exigit. Vnde non admodum recipienda uenit Galeni oratio, quæ *κεφαλή*, hoc est artuum capita, *ἐπιφύσιος* & *σπονδυλός* uocari docuit. Porro *σπονδυλός* Latini nunc articulum, nunc nodum, nunc gibberum, nunc caput, nunc capitulum, nunc digitorum ossa uertunt: quod admodum uariè hanc uocem à Græcis haberi cognoscant. In Galeni enim iam dicta oratione, artuum capita eo nomine nuncupari uidentur. In libris autem de Administrandis sectionibus, ita duo inferiora femoris capita uocat, & tubercula capita uel inferiora humeri, perinde ac si eo nomine indicaretur gemina ossium capita. quod & Hippocrates in libro de Articulis insinuat, ubi luxatum humerum *σπονδυλός*, hoc est digitorum articulis restituere docet. Verisimile enim est, digitorum ossa ita ab aliquibus fuisse nuncupata, quod geminis capitibus, quemadmodum femur inferiori sede donetur. & potissimum prima quatuor digitorum ossa, quæ in luxationis restitutione humerum extrorsum, & dein sursum præcipue ducunt. Cæterum Galenus in primo

In libro de
Ossibus.

κεφαλή.
κεφαλαίον.
Caput.
Capitulum alia
prominentia,
alia depressa.

ἄρθρον.
Articulus.

Vertebra.
Vertebra.
σπονδυλός.

Capituli differ-
entia.

In de Usu
partium.
σπονδυλός.